

NORGES HØYESTERETT

Den 17. oktober 2007 avsa Høyesterett dom i

HR-2007-01775-A, (sak nr. 2007/691), straffesak, anke,

A (advokat John Christian Elden)

B (advokat Trygve Staff)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Kristian Nicolaisen)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Indreberg**: Saken gjelder utmåling av straff for legemsbeskadigelse av to tilfeldige ofre, utført under særdeles skjerpene omstendigheter og med betydelig skade på legeme eller helbred til følge.
- (2) Oslo tingrett avsa 4. oktober 2006 dom hvor B, født 00.00.1976, og A, født 00.00.1982, ble domfelt for to overtredelser av straffeloven § 229 tredje straffalternativ jf. § 232, og en overtredelse av løsgjengerloven § 17, sammenholdt med straffeloven §§ 62 og 63 annet ledd. For B ble straffen satt til fengsel i fem år, hvorav ett år ble gjort betinget med en prøvetid på to år. Til fradrag for utholdt varetekt kom 47 dager. For A ble straffen satt til fengsel i fire år, med fradrag av 21 dager for utholdt varetekt. Det var dissens om straffutmålingen. Rettens mindretall, fagdommeren, mente begge burde straffes med fengsel i tre år.
- (3) A og B ble også dømt til in solidum å betale erstatning med 15 280 kroner og oppreisning med 150 000 kroner til C og erstatning med 85 500 kroner, og oppreisning med 150 000 kroner til D.
- (4) A og B anket til lagmannsretten. As anke gjaldt bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for to av postene i tiltalebeslutningen samt straffutmålingen og de

borgerlige rettskravene. Bs anke gjaldt bevisbedømmelsen og lovanvendelsen under straffutmålingen.

- (5) Borgarting lagmannsrett avsa dom 26. mars 2007. Lagmannsretten kom til samme resultat som tingretten når det gjaldt skyldspørsmålet og de borgerlige rettskrav, og skjerpet dessuten straffene slik at både A og B ble dømt til ubetinget fengsel i fem år, med fradrag for utholdt varetekt.
- (6) Både A og B har anket til Høyesterett over straffutmålingen.
- (7) *Jeg er kommet til at straffene må settes noe ned.*
- (8) Saken gjelder to tilfeller av uprovosert, ekstremt brutal og uforståelig vold, begått med tre kvarters mellomrom. I tillegg kommer en overtredelse av løsgjengerloven begått mellom de to voldsepisodene. Hendelsesforløpet var i korte trekk slik:
- (9) Natt til fredag 2. juli 2004 var B, A og As eldre bror ute i Oslo sentrum. Før de gikk ut, hadde de drukket en del øl og vin. Alle tre hadde også i flere uker i forveien drukket betydelige mengder alkohol.
- (10) Etter å ha vært innom minst én bar, kom de til Oslo City ved 0200-tiden. En for dem ukjent mann, C, kom gående mot dem. C var få meter fra å skulle passere da B sprang fram og sparket ham i beina eller satte krokfot slik at han falt i bakken. Mens C lå nede, ble han sparket og trampet på hodet gjentatte ganger. A var ikke like aktiv som B, men tok del i voldsutøvelsen. Det hele varte i ca. 24 sekunder. I godt humør og fornøyde med seg selv forlot de C liggende hjelpeløs og bevisstløs på gaten.
- (11) De begav seg til Grønlandsleiret, hvor de ca. et kvarter etter hendelsen ved Oslo City kom i krangel med en gruppe somaliere. Både B og A var utagerende og pågående, men politiet kom til, og skilte gruppene.
- (12) Herfra gikk de videre. Ca. kl. 0245 gikk de oppover Tøyengata da D kom gående nedover på motsatt fortau, på vei hjem. Antakelig oppsto noe munnhuggeri. D gikk med raske skritt bort fra stedet og inn i Herslebs gate, men A løp etter og innhentet ham. A ga D minst to harde slag med knyttet neve i munnpartiet. Begge falt i bakken. A var i ferd med å reise seg da B ankom. B sparket og trampet på og mot hodet og overkroppen til D en rekke ganger. Deretter forlot de også D hjelpeløs og bevisstløs i gaten, mens de selv beholdt sitt gode humør.
- (13) Begge de fornærmede ble meget hardt skadet, og lagmannsretten har lagt til grunn at begge har fått alvorlige varige mén. C, som var 22 år gammel da han ble overfalt, ble observert bevisstløs i ca. ett minutt, fikk brudd i tinningbenet, brudd i nesen, blødning på innsiden av skallen, redusert hørsel, øresus og ble sykmeldt i fire uker. Han sliter i ettertid blant annet med angst, isolerer seg, har øresus og nedsatt hørsel. D var, da hendelsen fant sted, 39 år gammel. Han ble bevisstløs, fikk slått ut en tann og slått løs flere tenner, fikk blåveis, kutt i underleppa som måtte sys, flere sår i ansiktet som måtte sys, mindre hjerneblødning og en liten lungeskade. Han ble arbeidsudyktig i mer enn to uker. Han sliter i ettertid med balanseproblemer og tenker og snakker sakte. Begge de fornærmede lider av søvnproblemer og tunge tanker. Forsvarerne har påpekt at de fornærmedes problemer helt eller delvis kan skyldes andre forhold. Jeg finner imidlertid ikke grunnlag

for å trekke i tvil lagmannsrettens vurdering når den fastslår at begge er påført skader som har gitt dem en vesentlig og varig reduksjon i livskvaliteten.

- (14) Det dreier seg om meget alvorlige forhold. Volden var uprovosert og begått mot forsvarsløse personer. Den var svært rå og brutal – om enn relativt kortvarig – og den ble begått av to i fellesskap. Skadevirkningene er store, og det kunne lett gått verre. B var på gjerningstidspunktet 130 kg tung, og gjentatte kraftige tramp på hodet kunne utvilsomt få alvorlige følger. Til dette kommer at B og A forlot ofrene i hjelpeløs tilstand, og at de var i godt humør og fornøyde med seg selv over ugjerningene. Særlig graverende er det at det dreier seg om to hendelser. Det var god tid etter det første overfallet til å ta innover seg alvoret i det som var skjedd. I stedet gikk de løs på et nytt tilfeldig offer.
- (15) A var to dager før hendelsene av Gulating lagmannsrett dømt til fengsel i tre år for voldtekt. Straffen ble i Høyesteretts dom 8. desember 2004 satt ned til fengsel i to år og åtte måneder. B er tidligere domfelt fire ganger, sist i 2000. I 1997 ble han domfelt for ran.
- (16) Jeg er enig med lagmannsretten i at det er vanskelig å finne saker i rettspraksis som er så parallellt at de kan gi særlig veiledning om hva som er det riktige straffnivået i saken. Jeg kan også slutte meg til lagmannsretten når den har fastsatt at straffen i utgangspunktet – før eventuelle fradrag er tatt i betraktning – bør ligge på ca. seks års fengsel for B, som utførte den groveste volden. Utgangspunktet for As del bør være ca. fem og et halvt års fengsel.
- (17) Behandlingen av saken har imidlertid tatt for lang tid. Særlig gikk det uforholdsmessig lang tid fra handlingene fant sted til tiltale ble tatt ut – over ett år og fem måneder. Det forelå tilståelse fra B, videoopptak av overfallet ved Oslo City og minst ett pålitelig vitne til overfallet i Herslebs gate. Totalt er det nå gått over tre år og tre måneder siden de straffbare handlingene fant sted. Tidsforløpet må føre til at straffen settes ned for begge.
- (18) For B bør tidsmomentet også sees i sammenheng med at han tilsto forholdene for politiet straks han ble pågrepet, og ikke har gått fra tilståelsen senere. B angrer og plages av det han har gjort, og har etter at han slapp ut fra varetektsfengsel, gjort alvorlige forsøk på å få bukt med sitt rusproblem for at noe tilsvarende ikke skal skje igjen. Han påanket heller ikke den delen av tingrettens dom som gjaldt de borgerlige rettskravene.
- (19) Bs tilståelse bør også i seg selv føre til strafferabatt, jf. prinsippet i straffeloven § 59 annet ledd. Dette gjelder selv om det forelå andre fellende bevis. Tilståelsen kan likevel ha hatt prosessøkonomisk betydning og betydning for de fornærmede.
- (20) Når det gjelder A, legges det i tillegg til tidsforløpet en viss, men begrenset vekt på at han må sone dommen i sammenheng med voldtektsdommen han nå soner. Det tillegges imidlertid ikke nevneverdig vekt at han på grunn av denne saken ikke er prøveløslatt fra soning av voldtektsdommen. Prøveløslatelse er ingen rettighet, jf. straffegjennomføringsloven § 42 femte ledd.
- (21) Overtredelsen av løsgjengerloven er et straffskjerpene moment, jf. straffeloven § 63.
- (22) Jeg er etter dette kommet til at straffen bør settes til fengsel i fire år og seks måneder for begge.

(23) Jeg stemmer for denne

D O M :

1. I lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 1, gjøres den endring at straffen for A settes til fengsel i 4 – fire – år og 6 – seks – måneder.
2. I lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 6, gjøres den endring at straffen for B settes til fengsel i 4 – fire – år og 6 – seks – måneder.

(24) Dommer **Tønder:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.

(25) Dommer **Skoghøy:** Likeså.

(26) Dommar **Utgård:** Det same.

(27) Dommer **Coward:** Likeså.

(28) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. I lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 1, gjøres den endring at straffen for A settes til fengsel i 4 – fire – år og 6 – seks – måneder.
2. I lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 6, gjøres den endring at straffen for B settes til fengsel i 4 – fire – år og 6 – seks – måneder.

Riktig utskrift bekreftes: